

РОЗРАХУНКИ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ: ВИМОГИ ДО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЗМІННОГО СЕРЕДОВИЩА

*МУРАВЙОВА Марина, здобувачка вищої освіти
Спеціальність 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет*

Анотація. Розглянуто облік розрахунків із постачальниками в умовах динамічного економічного середовища з урахуванням валютних коливань, змін регуляторного середовища та цифровізації. Запропоновано методи підвищення прозорості обліку та рекомендації для оптимізації контролю задля фінансової стабільності підприємства.

Ключові слова: бухгалтерський облік, постачальники, валютні коливання, ERP-системи, блокчейн-технології, контроль та управління фінансами, фінансова стабільність підприємства

Постачання є ключовим елементом господарської діяльності підприємства, що включає забезпечення матеріально-технічними ресурсами, обладнанням, запасами та послугами для безперебійної роботи, взаємодію з національними та зарубіжними постачальниками та формування кредиторської заборгованості. Організація та облік таких операцій забезпечують своєчасність виконання зобов'язань і фінансову стабільність, а вибір постачальника має базуватися на аналізі умов оплати, гарантій, обслуговування, відповідності стандартам якості та цінової конкурентоспроможності з урахуванням витрат на транспортування, страхування та зберігання.

Науковці О. М. Гайдаржийська, О. В. Попович та А. Ю. Кромбет підкреслюють, що результативність системи розрахунків із постачальниками та підрядниками визначається рівнем платіжної дисципліни підприємства, вибором оптимальних платіжних інструментів і якістю контролю за станом взаємних зобов'язань. Водночас вони наголошують, що належним чином організована система розрахунків не лише забезпечує своєчасне виконання контрактних умов, а й справляє істотний вплив на фінансову стабільність підприємства загалом [1, с. 878]

З погляду бухгалтерського обліку, коректне відображення розрахунків із постачальниками є ключовим для прозорості фінансової звітності та

обґрунтованого управління, що робить удосконалення облікових процедур важливим завданням для стійкого розвитку підприємств. Такі розрахунки у сучасних умовах ускладнюються через валютні коливання, зміни регуляторного середовища, ринкових цін і воєнні фактори, що впливає на вартість контрактів, формує курсові різниці та вимагає точного методичного відображення в обліку.

Дослідники Т. Шепель та А. Баран відзначають, що коливання валютних курсів чинять безпосередній вплив на фінансову стійкість підприємств, оскільки зростання валютних витрат здатне знизити їх прибутковість і навіть поставити під загрозу подальше функціонування. Для зменшення подібних ризиків вони рекомендують підприємствам впроваджувати системний аналіз курсових коливань, формувати комплексні плани управління ризиками та інтегрувати результати цього аналізу у стратегічне планування. Такий підхід, на думку авторів, сприяє підвищенню ефективності управління фінансовими ресурсами та зниженню вразливості бізнесу до зовнішніх шоків [2, с. 10]

В умовах воєнного стану організація обліку ускладнюється законодавчими обмеженнями, форс-мажорними обставинами та коливаннями ринкових цін на ресурси, що потребує коригування договірних умов і створює ризики для виконання зобов'язань, що підтверджують дослідження з фінансової безпеки [3]. У практиці обліку це актуалізує питання документального оформлення та відображення змін договірної ціни, а також перегляду умов постачання — від переходу до відстрочених платежів до зміни постачальників, що відзначається у дослідженнях, пов'язаних із впливом валютних коливань та ринкових факторів [4].

Таким чином, динамічність середовища вимагає від бухгалтерського обліку гнучкості, застосування механізмів оперативного коригування та використання сучасних інструментів прогнозування. Так, на думку Потриваєвої Н. В. та співавторів цифрові технології дозволяють аграрним підприємствам мінімізувати ризики та ефективніше реагувати на зміни ринкових умов, зокрема у сфері розрахунків з постачальниками [5, с. 45].

У практичній площині підвищення ефективності обліку розрахунків із постачальниками досягається за рахунок впровадження сучасних автоматизованих систем бухгалтерського обліку. ERP-системи, зокрема BAS ERP, SAP та Odoo, дозволяють інтегрувати облік розрахункових операцій у загальну систему управління підприємством, автоматизувати реєстрацію та узгодження фінансових документів, а також здійснювати аналітичний контроль за станом заборгованості в режимі реального часу.

Окрему практичну перспективу становить використання блокчейн-технологій та Smart-контрактів для обліку розрахунків із постачальниками. Блокчейн дозволяє створювати незмінні й прозорі реєстри транзакцій, що знижує ризики маніпуляцій, помилок та затримок у проведенні платежів. У міжнародній практиці, зокрема у ланцюгах постачання таких компаній, як IBM і Maersk, блокчейн використовується для відстеження фінансових зобов'язань та автоматичної верифікації розрахунків, що значно підвищує швидкість і точність обліку. Українські ІТ-компанії також активно розробляють рішення для застосування блокчейну в облікових процесах, що створює передумови для масштабного впровадження таких технологій у найближчій перспективі.

Отже, удосконалення обліку розрахунків із постачальниками в змінному економічному середовищі є важливим кроком для підвищення прозорості звітності та ефективності управління, а впровадження ERP-систем і блокчейн-рішень забезпечує інтегрований, адаптивний облік та стійкий розвиток підприємств.

Література:

1. Гайдаржийська О.М., Попович О.В., Кромбет А.Ю. Теоретичні аспекти обліку розрахунків підприємства з постачальниками та підрядниками. *Економіка і суспільство*. 2018. №18. С. 874-880. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-121>
2. Шепель Т., Баран А. Організація обліку курсових різниць: облікові правила під час війни. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 50. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-43>
3. Коваленко Ю. Коригування договірної ціни: підстави, порядок, облік. *7EMINAR*. 2025. 20 червня. URL: <https://7eminar.ua/news/9113-koriguvannya-dogovirnoyi-cini-pidstavi-poryadok-oblik>

4. Децюра С. Прив'язка ціни товару до валюти: бухоблік та оподаткування. Податки & бухоблік. 2022. № 72. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2022/september/issue-72/article-122188.html?utm_source=chatgpt.com

5. Potryvaieva, N., Dubinina, M., Cheban, Yu., Syrtseva, S., & Luhova, O. (2024). Digitalization of control and accounting processes of agricultural enterprises: Risk assessment and management. *Ekonomika APK*, 31(5), 45-58. <https://doi.org/10.32317/ekon.apk/5.2024.45>

Abstract: *The article examines the accounting of payments with suppliers in a dynamic economic environment, taking into account currency fluctuations, changes in the regulatory environment, and digitalization. Methods for increasing accounting transparency and recommendations for optimizing control for the financial stability of the enterprise are proposed.*

Keywords: *accounting, suppliers, currency fluctuations, ERP systems, blockchain technologies, financial control and management, financial stability of the enterprise.*

*Науковий керівник - ПОТРИВАЄВА Наталя,
д-р екон. наук, професорка, професорка кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*